PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2020/1307

z dne 18. septembra 2020

o skupnem naboru orodij za znižanje stroškov postavitve zelo visokozmogljivih omrežij ter zagotavljanje pravočasnega in naložbam prijaznega dostopa do radiofrekvenčnega spektra 5G za spodbujanje povezljivosti in podporo okrevanju gospodarstva po krizi zaradi COVID-19 v Uniji

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Kriza zaradi COVID-19 je pokazala, da je povezljivost za ljudi in podjetja v Uniji bistvena. Elektronska komunikacijska omrežja, zlasti zelo visokozmogljiva omrežja, so imela ključno vlogo pri odzivu na krizo, saj so omogočila delo, šolanje, zdravstvo ter osebno komunikacijo in razvedrilo na daljavo. Razširjena gigabitna povezljivost je podlaga za primere intenzivne uporabe pasovne širine na področju zdravja, izobraževanja, prometa, logistike in medijev, ki bi lahko imeli ključno vlogo pri gospodarskem okrevanju Evrope. Žična in brezžična povezljivost nasploh znatno prispeva k zagotavljanju cenovno ugodnih in dostopnih storitev in premostitvi digitalne vrzeli. Je pomembno sredstvo za informiranje javnosti, pomaga ustreznim javnim organom pri zajezitvi širjenja virusa ter omogoča zdravstvenim organizacijam izmenjavo podatkov in opravljanje storitev na daljavo.

(2) Pandemija je spremenila napoved gospodarskih gibanj za naslednja leta. Bolj kot kdaj koli prej so potrebne naložbe in reforme, ki bi zagotovile konvergenco ter uravnoteženo, v prihodnost usmerjeno in trajnostno okrevanje gospodarstva. Naložbe v skupne prednostne naloge Unije, zlasti na področjih zelenih, digitalnih in socialnih politik, bodo izboljšale njeno odpornost in pomagale pri ustavljanju delovnih mest in trajnostne rasti ob hkratnem posodabljanju gospodarstva držav članic. Zato bi morale države članice v celoti izkoristiti možnosti predlaganega mehanizma za okrevanje in odpornost, zagotavljati učinkovito porabo javnih sredstev in ustvarjati čim ugodnejše pogoje za zasebne naložbe. Priporočilo v ta namen daje napotke državam članicam, ki oblikujejo predloge svojih načrtov za okrevanje in odpornost. V njem je orisano, kako lahko države članice uvedejo preproste in stvarne ukrepe za dodelitev radiofrekvenčnega spektra za omrežja pete generacije 5G v razmerah, ki bodo prijazne do naložb, in kako lahko omogočijo lažjo postavitev zelo visokozmogljivih žičnih in brezžičnih omrežij, npr. z odstranitvijo nepotrebnih upravnih ovir in racionalizacijo postopkov za podelitev dovoljenj.

(3) V teh družbeno-gospodarskih razmerah je treba pripraviti skupen pristop Unije, „nabor orodij“, ki bo izhajal iz dobrih praks. Njegov namen je spodbuditi pravočasno postavitev zelo visokozmogljivih omrežij, tudi optičnih vlaken in brezžičnih omrežij naslednje generacije. S takim pristopom bi v okviru gospodarskega okrevanja Unije podprli nastajajoče in prihodnje digitalne procese in aplikacije ter neposredno prispevali k rasti in zaposlovanju.

(4) V sklepih Sveta o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope z dne 9. junija 2020 ([1]) je poudarjeno, da se je v pandemiji COVID-19 pokazala potreba po hitri in vseprisotni povezljivosti. V teh razmerah so države članice pozvane, da v tesnem sodelovanju s Komisijo pripravijo nabor dobrih praks za znižanje stroškov postavitve omrežij in omogočanje lažjega uvajanja zelo visokozmogljivih infrastruktur, tudi optičnih vlaken in 5G.

(5) Mobilna omrežja 5G bodo mobilnim uporabnikom prinesla zelo visokozmogljivo povezljivost. Ta omrežja bodo nepogrešljiva pri ustvarjanju podlage za digitalno in zeleno preobrazbo na področjih, kot so promet, energetika, proizvodnja, zdravje, kmetijstvo in mediji. Za uspeh številnih primerov uporabe za 5G je potrebna neprekinjenost storitve na obsežnih, tudi čezmejnih ozemljih. Zato je pomembno, da države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje postavitve na svojih celotnih ozemljih, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih, in med seboj sodelujejo pri postavitvi omrežij 5G na čezmejnih območjih.

([1]) Sklepi Sveta o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope, 9. junij 2020, 8711/20. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/sl/pdf

(6) Ukrepi v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom, obravnavani v tem priporočilu, bi lahko pomagali pri pripravi prihodnjega posodobljenega akcijskega načrta Komisije za Evropo o omrežjih 5G in 6G, napovedanega v sporočilu Komisije z naslovom Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope ([2]). V tem posodobljenem načrtu bi bil predstavljen dosedanji napredek, obravnavane sedanje pomanjkljivosti pri postavitvi omrežij in določena nova raven ambicij za prihodnjo uvedbo omrežij 5G na evropski ravni. Tako bi zagotovili, da bo povezljivost 5G izkoristila vse svoje možnosti za pomoč pri doseganju dolgoročnejših ciljev EU za digitalno preobrazbo gospodarstva.

(7) Namen Direktive 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) (direktiva o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav) je olajšati in spodbujati uvajanje elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. Komisija je v poročilu o izvajanju direktive o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav ([4]) ugotovila več problemov glede njene učinkovitosti, tudi dejstvo, da države članice ne izkoriščajo vseh možnosti neobveznih ukrepov. Zato bi bilo treba v tem priporočilu predlagati ukrepe za spodbujanje pravočasne postavitve trajnostnih zelo visokozmogljivih elektronskih komunikacijskih omrežij, tudi omrežij 5G.

(8) Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), ki jo morajo države članice prenesti v nacionalno zakonodajo in uporabljati od 21. decembra 2020, spodbuja povezljivost ter dostop vseh državljanov in podjetij Unije do zelo visokozmogljivih omrežij in njihovo uvajanje. To priporočilo naj bi prispevalo k doseganju tega cilja, zato je poudarek v njem na postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij.

(9) Države članice bi morale sodelovati med seboj in s Komisijo, da bi lahko čim prej pripravile nabor orodij, ki bi vseboval dobre prakse pri uporabi direktive o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav in bi, izhajajoč iz njenih minimalnih zahtev, dosegel izboljšanje na naslednjih področjih: (i) racionalizacija postopkov za izdajo dovoljenj v okviru širših prizadevanj za večjo učinkovitost in preglednost javnih uprav ter kot prispevek k omogočanju lažjih poslovnih dejavnosti; (ii) večja preglednost in okrepitev enotne informacijske točke; (iii) širitev pravice do dostopa do obstoječe fizične infrastrukture, ki je pod nadzorom organov javnega sektorja, ter (iv) izboljšanje mehanizma reševanja sporov. Poleg tega bi morale države članice določiti ukrepe, ki bi pripomogli k zmanjšanju vpliva elektronskih komunikacijskih omrežij na okolje in zagotovitvi njihove trajnostnosti.

(10) Države članice morajo v skladu s členom 7 direktive o znižanju stroškov širokopasovnih povezav zagotoviti, da pristojni organi odločajo o vseh dovoljenjih za potrebna gradbena dela, tako da bi bilo mogoče elemente elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti postaviti v roku štirih mesecev, ki se lahko izjemoma podaljša v ustrezno utemeljenih primerih ali zaradi upoštevanja drugih rokov ali obveznosti iz nacionalnega prava za pravilen potek postopka. Da se prakse v Uniji ne bi razhajale, bi si morale države članice zato prizadevati za lažje spoštovanje štirimesečnega roka za podelitev ali zavrnitev podelitve vseh potrebnih dovoljenj ter skupaj ugotoviti dobre prakse za nadaljnjo racionalizacijo postopkov podelitve dovoljenja, kot so privolitev z molkom in poenostavljeni postopki podelitve dovoljenja.

(11) Države članice so za nekatere vrste postavitve omrežja uvedle poenostavljene postopke podelitve dovoljenja ter tako občutno zmanjšale upravno breme za operaterje in nacionalne uprave. Države članice bi morale razmisliti o uporabi poenostavljenih postopkov za podelitev dovoljenja ali izjem glede dovoljenja, ki presegajo obseg člena 57 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah, ter opredeliti scenarije postavitve omrežja, v katerih bi bili taki poenostavljeni postopki ali izjeme koristni (npr. začasna postavitev, potrebna za neprekinjeno izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev, ali enostavne nadgradnje obstoječih omrežij vključno z nadgradnjo obstoječih mobilnih postaj na omrežje 5G).

(12) Za zmanjšanje upravnega bremena in racionalizacijo postopkov podelitve dovoljenja bi bilo treba omogočati lažjo uporabo elektronskih postopkov ter okrepiti vlogo enotne informacijske točke. Države članice bi morale v ta namen razmisliti o tem, kako bi lahko enotna informacijska točka postala učinkovita enotna vstopna točka za vložitev elektronskih vlog za dovoljenja na vseh upravnih ravneh.

([2]) COM(2020) 67 final.

([3]) Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti (UL L 155, 23.5.2014, str. 1).

([4]) Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti (COM(2018) 492 z dne 27. junija 2018).

([5]) Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

(13) Kot nadaljnji korak bi znatno dodano vrednost prinesel celostni pristop k izdaji dovoljenj, za katerega bi bila pristojna enotna informacijska točka. To bi lahko delovalo kot docela usklajen postopek, kadar je vanj vključenih več pristojnih organov. Države članice bi morale zato preučiti možnost, da dajo enotni informacijski točki dejavno vlogo pri usklajevanju in spremljanju postopkov podelitve dovoljenja s strani različnih pristojnih organov, in da zagotovijo ustrezno izmenjavo zadevnih podatkov.

(14) Da ne bi prihajalo do neželenih zamud, bi bilo treba postopke za dovoljenja in pravico do poti, tudi vzdolž komunikacijskih poti (npr. ceste, železniške proge), v skladu s členom 43 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah izvajati vzporedno. Države članice bi morale preučiti možnost čim hitrejše podelitve pravic do poti, skrajni rok za izdajo dovoljenja pa bi moral biti štiri mesece, tako da bi bil ta postopek v skladu z določbami člena 7 (3) direktive o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav.

(15) Glede na vse večje število dovoljenj za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij in njihovo pretežno lokalno naravo se lahko pristojbine za gradbena dela med državami članicami in znotraj njih močno razlikujejo. Pomenijo lahko znaten del stroškov postavitve, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih, kjer so stroški postavitve na uporabnika najvišji. Zato bi bilo zelo koristno, če bi si države članice izmenjale mnenja in se dogovorile o tem, kako ohraniti stroške podelitve dovoljenja na ravni, ki ne bi odvračala od naložb, in pri tem upoštevale, da je pogosto potrebnih veliko različnih dovoljenj.

(16) Brez dostopa do izčrpnih, točnih in aktualnih informacij ni mogoče zagotoviti učinkovitega izkoriščanja obstoječe fizične infrastrukture in ustreznega usklajevanja gradbenih del. V tem pogledu je bistvena vloga enotne informacijske točke. Boljša preglednost obstoječe infrastrukture in načrtovanih gradbenih del je ključni predhodni korak za omogočanje dostopa do obstoječe infrastrukture in boljšega usklajevanja gradbenih del, vse to pa dodatno koristi okolju in posameznikom. Zato bi bilo treba države članice spodbujati k razmisleku o tem, da bi dale enotni informacijski točki na razpolago vse informacije o fizični infrastrukturi, ki so na voljo na določenem področju, iz različnih virov in ji pomagale pri zagotavljanju georeferenciranih podatkov.

(17) Spodbujati bi jih bilo treba, da preučijo možnosti za boljšo preglednost glede obstoječe fizične infrastrukture s povečanjem količine in kakovosti informacij, ki so na voljo preko enotne informacijske točke. Sem spadajo tudi informacije, ki si jih na zahtevo dvostransko dajejo operaterji v skladu s členom 4(2) in 4(4) direktive o znižanju stroškov širokopasovnih povezav, ali informacije v zvezi s fizično infrastrukturo, ki je pod nadzorom organov javnega sektorja.

(18) Poleg zahtev iz direktive o znižanju stroškov širokopasovnih povezav o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture je mogoče uvedbo zelo visokozmogljivih omrežij še olajšati tako, da se operaterjem omogoči dostop do zadevne fizične infrastrukture, ki je pod nadzorom organov javnega sektorja, pod pogoji, podobnimi tistim iz člena 3 navedene direktive. V tako fizično infrastrukturo bi spadale med drugim zgradbe, zlasti strehe, in cestna oprema, kot so uličnе svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji, postajališča za avtobuse in tramvaje ter postaje podzemne železnice.

(19) Direktiva o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav določa možnost postopkov reševanja sporov v primeru neuspešnih pogajanj o dostopu do infrastrukture. Države članice bi si morale še bolj prizadevati, da skupaj ugotovijo dobre prakse za uspešne in učinkovite mehanizme reševanja sporov in dobro delovanje organov za reševanje sporov po vsej Uniji. Za boljšo preglednost bi moralo biti med temi praksami tudi pravočasno objavljanje odločitev organov za reševanje sporov.

(20) Okoljski odtis sektorja elektronskih komunikacij je vse večji in bistvenega pomena je razmisliti o vseh možnih sredstvih za zajezitev tega gibanja. Npr. spodbude za postavitev omrežij z zmanjšanim ogljičnim odtisom lahko prispevajo k trajnostnosti sektorja, blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Države članice bi morale v tesnem sodelovanju s Komisijo ugotavljati in spodbujati take pobude, med drugim lahko s skrajšanimi postopki podelitve dovoljenja ali nižjimi pristojbinami za dovoljenje in dostop za omrežja, ki izpolnjujejo določena okoljska merila.

(21) Da ne bi prihajalo do nepotrebnih zamud v postopkih odobritve spektra in namestitve brezžičnih komunikacijskih omrežij, bi si morale države članice izmenjevati dobre prakse glede upoštevanja okoljske presoje, kadar je potrebna, še posebej, kadar uradni organi pripravljajo okvir za prihodnja soglasja za izvedbo projektov, vendar ob polnem upoštevanju zakonodaje Unije, zlasti Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) (direktiva o strateški presoji vplivov na okolje), Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) (direktiva o presoji vplivov na okolje) in Direktive Sveta 92/43/EGS ([8]) (direktiva o habitatih). Okoljsko presojo bi bilo treba opraviti v fazi, v kateri je mogoče ugotoviti in presoditi vplive na okolje.

(22) Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah določa konec leta 2020 kot skupni rok, do katerega morajo države članice dovoliti uporabo pasu med 3,4 in 3,8 GHz in vsaj 1 GHz pionirskega frekvenčnega pasu med 24,25 in 27,5 GHz za omrežje 5G. Poleg tega Sklep (EU) 2017/899 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) določa 30. junij 2020 kot skupni rok, do katerega morajo države članice dovoliti uporabo pionirskega frekvenčnega pasu 700 MHz za omrežje 5G. Države članice bi morale zagotoviti, da bo upravljanje radiofrekvenčnega spektra spodbujalo visokokakovostno povezljivost za podjetja in družbo s čezmejno razsežnostjo ter digitalizacijo industrije in tako koristilo gospodarstvu in družbi kot celoti, tudi v smislu dostopnosti, enakih možnosti in vključevanja. Ta cilj bi bilo laže doseči ob pravočasni izmenjavi mnenj in dobrih praks pred postopkom medsebojnega strokovnega pregleda, ki ga določa Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, in med njim.

(23) Za zagotovitev hitre in varne postavitve omrežij 5G in uvedbe inovativnih storitev od leta 2020 v skladu z akcijskim načrtom za 5G ([10]) ter ob upoštevanju nabora orodij v skladu s priporočilom Komisije o kibernetski varnosti omrežij 5G ([11]) bi morale države članice preprečevati ali karseda skrajšati zamude pri dovoljevanju uporabe pionirskih frekvenčnih pasov 5G zaradi krize v zvezi s COVID-19.

(24) Glede na pomen varne in odporne infrastrukture 5G za okrevanje in gospodarsko rast bi morali postopki podeljevanja dovoljenj za uporabo radiofrekvenčnega spektra, kjer je primerno, podpirati naložbe v infrastrukturo s finančnim razbremenjevanjem uporabnikov radiofrekvenčnega spektra, zlasti operaterjev, v skladu s pravili o državni pomoči. V razmerah krize zaradi COVID-19 je to še pomembneje. Države članice bi bilo treba zato spodbujati, da določijo pravila za radiofrekvenčni spekter, katerih cilj bi bil uporaba naložbam prijazne metodologije za oblikovanje cen radiofrekvenčnega spektra. Med takimi praksami so lahko, če je primerno, spodbude za zagotavljanje visokokakovostne brezžične pokritosti za zagotovitev široko dostopnih storitev, tudi čezmejno.

(25) Da ne bi prihajalo do pomanjkanja radiofrekvenčnega spektra, ki bi povzročal višje ponudbe na dražbah spektra, so med dobrimi praksami lahko ukrepi, s katerimi se radiofrekvenčni spekter v pionirskih frekvenčnih pasovih 5G, kolikor je mogoče, ne rezervira za namene javne varnosti in obrambe, ali ukrepi, s katerimi se radiofrekvenčni spekter, harmoniziran na ravni EU, tako glede obsega spektra kot tudi glede izbire določenega radiofrekvenčnega pasu rezervira za elektronske komunikacijske storitve za zasebne uporabnike radiofrekvenčnega spektra samo, če je to ustrezno utemeljeno.

(26) Za omrežja 5G je potrebna precej gostejša postavitev celic v višjih frekvenčnih pasovih kot pri tehnologijah prejšnjih generacij. S pasivno in aktivno souporabo infrastrukture ter skupno uvedbo brezžične infrastrukture je mogoče znižati stroške take postavitve (vključno s prirastnimi stroški), zlasti pri uporabi frekvenčnih pasov med 3,4 in 3,8 GHz ter med 24,25 in 27,5 GHz, in jo tako pospešiti, podpirati povečanje omrežne pokritosti ter omogočiti uspešnejšo in učinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra v korist potrošnikov. Zato bi ju morali pristojni organi pozitivno upoštevati, zlasti na območjih z omejenim gospodarskim donosom.

([6]) Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30).

([7]) Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

([8]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

([9]) Sklep (EU) 2017/899 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o uporabi frekvenčnega pasu 470–790 MHz v Uniji (UL L 138, 25.5.2017, str. 131).

([10]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Akcijski načrt za 5G v Evropi“ (COM(2016) 588 final).

([11]) Priporočilo Komisije (EU) 2019/534 z dne 26. marca 2019 – Kibernetska varnost omrežij 5G (UL L 88, 29.3.2019, str. 42).

(27) Za postavitev gostih brezžičnih omrežij 5G bi bile koristne tudi prožne odobritvene ureditve, ki bi spodbujale naložbe v brezžična omrežja in zagotavljale učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra. Visokofrekvenčni pasovi nad 24 GHz („frekvenčni pasovi milimetrskih valov“), kot je radiofrekvenčni pas med 24,25 in 27,5 GHz, nudijo velik obseg radiofrekvenčnega spektra z geografsko omejenimi lastnostmi širjenja. Čeprav naj bi države članice za podeljevanje pravic do uporabe radiofrekvenčnih pasov, ki jih primanjkuje, načeloma uporabljale konkurenčne izbirne postopke, kot so dražbe, bi lahko taki postopki v nekaterih primerih omejevali možnosti za naložbe v gosta brezžična omrežja 5G ter prožnost in iz nje izhajajočo učinkovitost uporabe radiofrekvenčnega spektra. Za dobro prakso bi bilo mogoče šteti posamično odobritev harmoniziranih frekvenčnih pasov milimetrskih valov po skrajšanem upravnem postopku, ki bo odprt, objektiven, sorazmeren, nediskriminatoren in bo upošteval merila in postopke za preglednost.

(28) Da ne bi prihajalo do razhajanja v rešitvah pri podeljevanju pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra za opravljanje čezmejnih brezžičnih storitev, bi se morale države članice bolje uskladiti pri dodeljevanju radiofrekvenčnega spektra in tako ustvariti ugodne pogoje za brezžično povezljivost, ki bo podpirala industrijsko preobrazbo in digitalno suverenost Unije na podlagi prožnih, večstoritvenih zmogljivosti infrastrukture 5G. Usklajeno dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra je še posebej pomembno za izpolnitev zahtev glede povezljivosti v novih primerih uporabe, ki prispevajo k digitalizaciji delovanja cestne in železniške mobilnosti, prometa in industrijske proizvodnje. Ti pogoji se nanašajo predvsem na kakovost storitve, izraženo kot zmogljivost, pretok, latenca, zanesljivost ter varnost in odpornost omrežja.

(29) V ta namen bi morale države članice prispevati k naboru dobrih praks za večje primere inovacij v industrijskih sektorjih s čezmejno razsežnostjo, kot so cestni ali železniški prevoz (vključno s čezmejnimi koridorji za sodelovalno, povezano in avtomatizirano mobilnost) in pametne tovarne, ter se o njem dogovoriti v tesnem sodelovanju s Komisijo in ob podpori skupine za politiko radijskega spektra. Pri takih praksah bi lahko s pridom izkoristile rezultate pilotnih projektov, ki jih je financirala EU, in poskusnih projektov v vertikalnih sektorjih, vključno s čezmejnimi koridorji za 5G. Take prakse bi morale ugotoviti, katera skupna frekvenčna območja, odobritvene ureditve in pogoji za operaterje so pomembni za opravljanje posebnih (sektorskih) brezžičnih storitev. Skupne odobritvene ureditve bi lahko ponudile rešitve za posamično odobritev operaterjev in zainteresiranih strani iz industrije, vključno s souporabo radiofrekvenčnega spektra. Skupni odobritveni pogoji bi lahko dali rešitve za uvedbo, kakovost storitve, souporabo radiofrekvenčnega spektra, soobstoj brezžičnih sistemov, kopičenje spektra, kibernetsko varnost, sporazume na podlagi pogajanj med mobilnimi operaterji in zainteresiranimi stranmi iz industrije ter za ukrepe za zaščito bistvenih komunikacij za zračni prevoz. Glede tega bi morala skupina za politiko radijskega spektra pomagati Komisiji pri ugotavljanju, ali obstaja potreba, da bi Evropsko konferenco poštnih in telekomunikacijskih uprav pooblastili za pripravo harmoniziranih tehničnih pogojev za uporabo radiofrekvenčnega spektra.

(30) Države članice bi morale pri izvajanju nabora dobrih praks, ki so ga pripravile v sodelovanju s Komisijo, uskladiti postopek odobritve spektra, zlasti pa izkoristiti skupni postopek odobritve v skladu s členom 37 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah. Tak postopek lahko vključuje dodelitev skupnega posebnega frekvenčnega območja pod skupnimi pogoji za odobritev.

(31) Pri uvedbi nabora orodij bi bili koristni jasen postopek, ustrezno spremljanje, večja preglednost in dialog na nacionalni ravni in ravni Unije.

(32) Države članice bi morale sodelovati in pripraviti nabor orodij v tesnem sodelovanju s Komisijo. Kadar je primerno, bi bilo potrebno tesno sodelovanje skupine za politiko radijskega spektra, Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije, nacionalnih regulativnih organov, mreže kompetenčnih uradov za širokopasovne povezave, organov za reševanje sporov ter pristojnih organov, zadolženih za funkcije enotne informacijske točke.

(33) To priporočilo ne posega v uporabo konkurenčnega prava in pravil o državni pomoči –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. NAMEN IN OPREDELITVE POJMOV

1. V tem priporočilu so napotki za oblikovanje dobrih praks, imenovanih „nabor orodij“, za spodbujanje povezljivosti v podporo gospodarskemu okrevanju po krizi zaradi COVID-19 s poudarkom na treh področjih, katerih cilj je zlasti:

   (a) znižanje stroškov in povečanje hitrosti postavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij, zlasti zelo visokozmogljivih omrežij, z racionalizacijo postopkov podeljevanja dovoljenj za gradbena dela, izboljšanjem preglednosti in okrepitvijo zmogljivosti enotnih informacijskih točk, ustanovljenih z direktivo o znižanju stroškov širokopasovnih povezav, razširitvijo pravic do dostopa do obstoječe fizične infrastrukture, ki je pod nadzorom organov javnega sektorja, ter določitvijo ukrepov, s pomočjo katerih bi bilo mogoče zmanjšati vpliv elektronskih komunikacijskih omrežij na okolje;

   (b) če je primerno, zagotoviti pravočasen in naložbam prijazen dostop do radiofrekvenčnega spektra 5G z naložbam prijaznimi spodbudami za uporabo radiofrekvenčnega spektra ter pravočasnimi postopki za dodelitev radiofrekvenčnega spektra za pionirske frekvenčne pasove 5G;

   (c) vzpostavitev zanesljivejšega postopka usklajevanja pri dodeljevanju radiofrekvenčnega spektra, ki bi omogočil tudi lažje čezmejno opravljanje inovativnih storitev 5G.

2. V tem priporočilu se uporabljajo opredelitve pojmov iz direktive o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav in Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah.

2. POSTOPEK PRIPRAVE NABORA ORODIJ

3. Države članice bi morale sodelovati in v tesnem sodelovanju s Komisijo pripraviti nabor orodij na področjih iz oddelkov 3, 4 in 5 tega priporočila. Po potrebi bi morali sodelovati:

   (a) Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije, nacionalni regulativni organi, mreža kompetenčnih uradov za širokopasovne povezave ter pristojni organi, zadolženi za funkcije enotne informacijske točke, glede področij, določenih v oddelku 3;

   (b) skupina za politiko radijskega spektra in pristojni nacionalni regulativni organi glede področij iz oddelkov 4 in 5.

4. Države članice bi morale do 20. decembra 2020 določiti ter si med seboj in Komisiji posredovati dobre prakse v skladu z oddelkoma 3 in 4.

5. Države članice bi se morale o naboru orodij sporazumeti do 30. marca 2021 v tesnem sodelovanju s Komisijo.

6. Izvajati bi ga morale začeti čim prej v tesnem sodelovanju z drugimi državami članicami, Komisijo in drugimi zainteresiranimi stranmi.

7. Za zagotovitev preglednosti in lažjo izmenjavo dobrih praks med državami članicami bi bilo treba nabor orodij in z njim povezane informacije, ki so bile posredovane, objaviti na spletnem mestu Evropa in preko enotnih informacijskih točk.

3. OKREPLJENO SODELOVANJE NA RAVNI UNIJE PRI ZNIŽEVANJU STROŠKOV IN VEČJI HITROSTI POSTAVLJANJA ZELO VISOKOZMOGLJIVIH OMREŽIJ

Racionalizacija postopkov podelitve dovoljenja

8. Države članice bi morale pripraviti dobre prakse za nadaljnjo racionalizacijo postopkov podelitve dovoljenja, ki presegajo direktivo o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav, kot je opredeljeno v členu 1 Direktive, in za lažje izpolnjevanje roka in drugih pogojev iz člena 7(3) Direktive, ter se sporazumeti o njih. Države članice bi morale preučiti zlasti, kako bi lahko:

   (a) lažje upoštevale najdaljši rok 4 mesecev za podelitev ali zavrnitev dovoljenja. Za večjo pravno varnost in manjše upravno breme bi morale države članice, če v obdobju štirih mesecev ni bila sprejeta izrecna odločitev, razmisliti o privolitvi v izdajo dovoljenja z molkom;

(b) poenostavile in racionalizirale postopke izdaje dovoljenja, tudi z uvedbo skrajšanih postopkov za podelitev dovoljenja in/ali, če je ustrezno, izjem glede dovoljenja, ter opredelitvijo vrste postavitev omrežja, pri kateri bi bilo to lahko koristno;

(c) operaterjem dale pravico, da vloge za vsa potrebna dovoljenja za gradbena dela za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij vložijo po elektronski poti preko enotne informacijske točke;

(d) vzpostavile enotno informacijsko točko kot enotno vstopno točko za vložitev vlog za taka gradbena dela. V ta namen bi bilo mogoče zahtevati, da bi imela enotna informacijska točka dejavno vlogo pri usklajevanju in spremljanju postopkov izdaje dovoljenja na vseh upravnih ravneh. Zahtevati bi bilo mogoče tudi, da omogoča lažjo izmenjavo informacij o napredku teh postopkov med vložniki in pristojnimi organi, vključno s posredovanjem odločbe, ki jo pristojni organ izda vložniku.

9. Države članice bi morale razmisliti tudi o dobrih praksah za omogočanje lažjega podeljevanja pravic do poti iz člena 43 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah, kadar so te pravice potrebne za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij. Take dobre prakse bi morale zagotoviti, da pristojni organi v primerih, v katerih so za postavitev takih omrežnih elementov potrebna tako dovoljenja za gradbena dela kot pravice do poti, podelijo ali zavrnejo potrebna dovoljenja vzporedno v največ štirih mesecih od vložitve.

10. Države članice bi si morale izmenjati mnenja in se dogovoriti o dobrih praksah, s katerimi bodo zagotovile, da bodo pristojbine za podelitev dovoljenj za gradbena dela, ki so potrebna za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij, objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne s predvidenim namenom ter da bodo zajemale samo upravne stroške, ki so nastali pri izdaji takih dovoljenj.

Večja preglednost preko enotne informacijske točke

11. Države članice bi morale pripraviti ustrezne dobre prakse za boljšo preglednost glede fizične infrastrukture, tako da bi imeli operaterji lažji dostop do vseh pomembnih informacij o infrastrukturi, ki je na voljo na določenem območju. V ta namen bi morale države članice razmisliti o okrepitvi vloge enotne informacijske točke in razširitvi njenih funkcij, tako da bi mednje spadale npr. tudi georeferencirane informacije (zemljevidi in digitalni modeli) ter povezovanje informacij iz različnih virov (zlasti informacij, ki jih dajejo pristojni nacionalni organi na kateri koli ravni, organi javnega sektorja in omrežni operaterji).

12. Države članice pozivamo, da pripravijo dobre prakse, s katerimi bodo zagotovile, da bodo informacije iz člena 4(1) Direktive, če jih imajo organi javnega sektorja, na razpolago v elektronski obliki preko enotne informacijske točke. Poleg tega bi morale države članice razmisliti o tem, da bi preko enotne informacijske točke dale na razpolago informacije o fizični infrastrukturi, ki bi presegale minimum, določen v Direktivi, npr. o georeferenciranem kraju, kjer se nahaja infrastruktura, njenem digitalnem modelu, vrsti in trenutni uporabi ali njenih skupnih in prostih zmogljivosti.

13. Da bi še izboljšale kakovost in vrsto informacij, ki so na voljo preko enotne informacijske točke, bi morale države članice razmisliti o tem, da bi od omrežnih operaterjev zahtevale, da dajo preko enotne informacijske točke v elektronski obliki na razpolago informacije o svoji obstoječi fizični infrastrukturi, ki so jo na posebno zahtevo dali na voljo drugim operaterjem.

Razširitev pravice do dostopa do obstoječe fizične infrastrukture

14. Da bi imeli operaterji na razpolago večje število in več vrst objektov za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij, bi morale države članice pripraviti dobre prakse, s katerimi bi operaterjem omogočile dostop do fizične infrastrukture (vključno z zgradbami in cestno opremo), ki je pod nadzorom organov javnega sektorja in ki bi lahko gostila elemente zelo visokozmogljivih omrežij, pod podobnimi pogoji, kot so tisti iz člena 3 direktive o zmanjšanju stroškov širokopasovnih povezav.

Mehanizem za reševanje sporov

15. Države članice bi morale pripraviti dobre prakse za učinkovitejše in uspešnejše mehanizme reševanja sporov v zvezi z dostopom do fizične infrastrukture in delovanja organov za reševanje sporov, da bi se s tem povezana vprašanja rešila čim prej in da bi stranke v sporu dobile napotke glede primernih pogojev in stroškov, tudi s pravočasno objavo njihovih odločitev.

Zmanjšanje okoljskega odtisa omrežij

16. Države članice pozivamo, da pripravijo dobre prakse za spodbujanje postavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij z manjšim okoljskim odtisom, zlasti glede uporabe energije in z njo povezanih emisij toplogrednih plinov, med njimi:

(a) merila za presojo okoljske trajnostnosti prihodnjih omrežij;

(b) spodbude operaterjem za postavljanje okoljsko trajnostnih omrežij.

Presoja vpliva na okolje

17. Kadar zakonodaja Unije, zlasti Direktiva 2001/42/ES (direktiva o strateški presoji vplivov na okolje), Direktiva 2011/92/EU (direktiva o presoji vplivov na okolje) in Direktiva 92/43/EGS (direktiva o habitatih), nalaga presojo vplivov, še posebej, kadar uradni organi pripravljajo okvir za prihodnja soglasja za izvedbo projektov, bi si morale države članice izmenjati dobre prakse glede opravljanja okoljske presoje in upoštevanja njenih rezultatov, in sicer v fazi, v kateri je mogoče ugotoviti in presoditi vplive na okolje, npr. kadar operaterji predložijo celovite načrte za projekte, v katerih gre za konkretno namestitev ali postavitev omrežij.

4. UKREPI NA NACIONALNI RAVNI ZA ZAGOTOVITEV PRAVOČASNEGA IN NALOŽBAM PRIJAZNEGA DOSTOPA DO RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA 5G

Časovni načrt postopkov za odobritev spektra

18. Brez poseganja v presojo višje sile na podlagi prava Unije bi morale države članice zagotoviti, da bo kakršna koli odložitev postopkov podeljevanja pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra zaradi krize v zvezi s COVID-19 čim krajša in da bo trajala samo toliko časa, kolikor bo potrebno za preprečitev ali zajezitev širjenja COVID-19. Države članice bi morale v skladu s tem posodobiti kakršen koli zadevni načrt radiofrekvenčnega spektra.

19. Države članice bi morale v skladu s členom 35 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah zahtevati od foruma za medsebojni strokovni pregled, da vnaprej preuči osnutke ukrepov za podelitev pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v frekvenčnih pasovih 700 MHz, med 3,4 in 3,8 GHz ter med 24,25 in 27,5 GHz, da bi si lahko izmenjale dobre prakse.

Naložbene spodbude

20. Da bi bilo mogoče dobiti pregled nad spodbudami za uporabnike radiofrekvenčnega spektra za večje naložbe v uvedbo omrežij 5G, bi morale države članice obvestiti Komisijo, zlasti preko skupine za politiko radijskega spektra, o konkretnih ukrepih, ki jih štejejo za dobre prakse, vključno s tistimi v zvezi z odobritvijo radiofrekvenčnega spektra v frekvenčnih pasovih 700 MHz, med 3,4 in 3,8 GHz ter med 24,25 in 27,5 GHz, ki so že izvedeni ali pa se njihova izvedba načrtuje na nacionalni ravni.

Zlasti bi morale države članice poročati o ustreznih ukrepih, katerih cilj je:

(a) spodbujanje primernih pridržanih cen, ki odražajo najnižjo raven pristojbin za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra;

(b) preprečevanje pomanjkanja radiofrekvenčnega spektra, s katerim bi zagotovili dodelitev celotnega spektra, ki je harmoniziran na ravni Unije;

(c) nediskriminatorno zagotavljanje možnosti, da se pristojbine za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra plačujejo v obrokih skozi obdobje trajanja teh pravic;

(d) uporaba individualne ureditve odobritev za radiofrekvenčni pas med 24,25 in 27,5 GHz kot spodbuda za njegovo pravočasno uporabo, zlasti tudi z ureditvijo na podlagi skrajšanih upravnih postopkov pri vlogah za geografsko omejene pravice do uporabe;

(e) povezovanje finančnih spodbud z obveznostmi ali formalnimi zavezami za pospešitev ali razširitev visokokakovostne brezžične pokritosti;

(f) zagotavljanje možnosti (ob upoštevanju konkurenčnega prava) za souporabo pasivne in aktivne infrastrukture ter skupno uvedbo infrastrukture, ki je odvisna od uporabe radiofrekvenčnega spektra.

5. OKREPLJENO SODELOVANJE NA RAVNI UNIJE PRI DODELJEVANJU SPEKTRA ZA ČEZMEJNO UPORABO

21. Za spodbujanje usklajene prakse pri podeljevanju pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra operaterjem za postavitev brezžične infrastrukture naslednje generacije (tudi 5G) za čezmejno industrijsko uporabo bi morale države članice glede tega pripraviti dobre prakse v okviru nabora orodij in se o njih sporazumeti, med drugim tudi o:

(a) ugotovitvi primerov uporabe s čezmejno razsežnostjo, zlasti za cestni in železniški prevoz ter industrijsko proizvodnjo v skladu s prednostnimi nalogami Unije ([12]) pri uvajanju omrežij 5G;

(b) ugotovitvi, katero je pri vsakem ugotovljenem primeru skupno posebno frekvenčno območje v zvezi z ustrezno skupno ureditvijo odobritve, ter kateri pogoji, ki so potrebni za zagotovitev čezmejne neprekinjenosti storitve, vključno s kakovostjo storitve in varnostjo omrežja, veljajo za take odobritve.

22. Države članice pozivamo k uporabi dobrih praks iz nabora orodij, navedeni v točki 21, glede ustreznih uporabnikov na svojem ozemlju, zlasti zato, da bi skupaj določile skupne vidike skupnega odobritvenega postopka in ga skupaj izvedle v skladu s členom 37 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah do 30. marca 2022.

6. POROČANJE

23. Vsaka država članica bi morala Komisiji do 30. aprila 2021 poslati časovni načrt za izvajanje nabora orodij.

24. Vsaka država članica bi morala do 30. aprila 2022 poročati o izvajanju nabora orodij.

V Bruslju, 18. septembra 2020

Za Komisijo
Thierry BRETON
Član Komisije

([12]) Glej zlasti sporočili Komisije COM(2016) 587 in COM(2020) 67.